

L U D

ORGAN POLSKIEGO TOWARZYSTWA LUDOZNAWCZEGO
I KOMITETU NAUK ETNOLOGICZNYCH
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

TOM XCVI ZA ROK 2012

„LUD” is regularly indexed/abstracted in:

- IBSS – International Bibliography of the Social Sciences
- Anthropological Index Online
- CEJSH – Central European Journal of Social Sciences and Humanities
- Bibliografia etnografii polskiej (<http://www.bep.uni.lodz.pl>)

L U D
ORGAN POLSKIEGO TOWARZYSTWA
LUDOZNAWCZEGO
I
KOMITETU NAUK ETNOLOGICZNYCH PAN

ORGANE DE LA SOCIÉTÉ POLONAISE D'ETHNOLOGIE
ET DU COMITÉ DES SCIENCES ETHNOLOGIQUES

ZAŁOŻONY W ROKU

1895

PRZEZ
ANTONIEGO KALINĘ

OGÓLNEGO ZBIORU

TOM XCVI
ZA ROK 2012

PTL
1895

POLSKIE TOWARZYSTWO LUDOZNAWCZE
KOMITET NAUK ETNOLOGICZNYCH POLSKIEJ AKADEMII NAUK
POZNAŃ–WARSZAWA–WROCŁAW 2012

RADA REDAKCYJNA

Michał Buchowski, Elżbieta M. Goździak (Waszyngton), Chris Hann (Halle/Saale),
Zbigniew Jasiewicz, Katarzyna Kaniowska, Gabriela Kiliánová (Bratysława),
Lech Mróz, Aleksander Posern-Zieliński, Czesław Robotycki,
Alexandra Schwell (Wiedeń)

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Redaktor naczelny – Danuta Penkala-Gawęcka
Zastępca redaktora naczelnego – Jacek Bednarski
Sekretarz redakcji – Natalia Bloch
Redaktor – Roman Bąk
Redaktor tematyczny (folklorystyka) – Teresa Smolińska
Redaktor językowy – Katarzyna Majbroda
Redaktor techniczny – Justyna Nowaczyk
Projekt okładki – Ewa Wąsowska

Recenzenci artykułów:

Wojciech J. Burszta, Marek Figura, Anika Keinz (Frankfurt n. Odrą),
Maciej Kurcz, Zbigniew Libera, Jacek Leociak, Bogumiła Lisocka-Jaegermann,
Paweł Ładykowski, Mirosław Marczyk, Jacek J. Pawlik, Aleksandra Rzepkowska,
Zofia Sokolewicz, Andrzej Stachowiak, Luisa Steur (Kopenhaga),
Danuta Ulicka, Anna Wieczorkiewicz, Anna Witeska-Młynarczyk

Tłumaczenie streszczeń:

Zbigniew Nadstoga i autorzy

Copyright © by Polskie Towarzystwo Ludoznawcze and Authors, 2012

ISSN 0076-1435

Publikacja dofinansowana przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
i wydana we współpracy z Uniwersytetem Wrocławskim

POLSKIE TOWARZYSTWO LUDOZNAWCZE – WROCŁAW 2012

ADMINISTRACJA: 50-382 WROCŁAW, UL. SZCZYTNICKA 11

TEL. (71) 321 16 10, FAX (71) 321 16 14

e-mail: ptl@ptl.info.pl

<http://www.ptl.info.pl>

REDAKCJA: 61-809 POZNAŃ, UL. ŚW. MARCIN 78

TEL. (61) 829 48 25, FAX (61) 829 47 10

e-mail: danagaw@amu.edu.pl; jbed@amu.edu.pl; nbloch@amu.edu.pl

http://www.ptl.info.pl/?page_id=112

DRUK: Zakład Poligraficzno-Wydawniczy M-Druk w Wągrowcu

SPIS TREŚCI

I. WORLDING EUROPE – ANTHROPOLOGY AT THE CROSSROADS
(edited by Kacper Pobłocki)

Kacper Pobłocki, Introduction	13
Kirsten Hastrup, Social complexity and the question of scale: global challenges to anthropology	15
Chris Hann, The Europe trap	31
Fran Markowitz, Whose Jews? Whose Bosnia? Whose Europe?	51
Anna Horolets, Risky encounters? Risk in travel narratives of niche tourists from Poland to the former Soviet Union	75
Maria de Fátima Amante, „Portuguese like us, Portuguese like them”: reflections on identity and intersubjectivity in fieldwork.	93
Ewa Nowicka, Friendship in anthropological fieldwork: some ethical doubts . . .	109
Tomasz Rakowski, Local craft, theory from abroad: Jacek Olędzki’s phenomenology	123
Thomas K. Schippers, Embedded anthropologists in Europe: an advantage or an entanglement?	135

II. ARTYKUŁY

Anna Engelking, Kazimierz Moszyński i Józef Obrębski: nauczyciel i uczeń . . .	139
Grażyna Ewa Karpińska, Co upamiętniamy 29 sierpnia w Łodzi? Sposoby konstruowania miejsc pamięci	157
Amanda Krzyworzeka, Postrzeganie i przeżywanie bogactwa i biedy przez podlaskich rolników	179
Patrycja Trzeszczyńska, „Tu my jesteśmy”. O pamięci nowych mieszkańców dawnej łemkowskiej wsi	203
Magdalena Chułek, Nubijczycy Kenijscy z Kibery. Strategie budowania zbiorowej identyfikacji	227
Łukasz Kaczmarek, Poza luksusowym więzieniem. Społeczne oddziaływania turystyki na Jamajce.	249

III. KOMUNIKATY

- Maciej Rak, Korespondencja Antoniego Kaliny z Sewerynem Udzielą. 273
 Rafał Rukat, Niechciana ciąża jako choroba. Medykalizacja życia seksualnego
 – na przykładzie programu antykoncepcji u brytyjskich nastolatek 281

IV. RECENZJE I NOTY RECENZYJNE

- Zbigniew Jasiewicz, *Początki polskiej etnologii i antropologii kulturowej (od końca XVIII wieku do roku 1918)*, Poznań: Instytut im. Oskara Kolberga 2011 (Anna Engelking) 291
 Tomasz Rakowski, Anna Malewska-Szałygin (red.), *Humanistyka i dominacja. Oddolne doświadczenia społeczne w perspektywie zewnętrznych rozpoznań*, Warszawa: Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Warszawskiego 2011 (Michał Mokrzan) 297
 Agnieszka Pieńczak, Edyta Diakowska (red.), *Etnologia bez granic. Ethnology without Borders*, Cieszyn: Uniwersytet Śląski w Katowicach 2012 (Anna Pospieszna) 301
 Gabriela Kiliánová, Christian Jahoda, Michaela Ferencová (eds.), *Ritual, Conflict and Consensus: Case Studies from Asia and Europe*, Veröffentlichungen zur Sozialanthropologie, t. 16, Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 2012 (Mariusz Kania) 304
 Hanna Schreiber, *Koncepcja „sztuki prymitywnej”. Odkrywanie, osvajanie i udomowienie Innego w świecie Zachodu*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego 2012 (Ewa Klekot) 307
 Eva Večerková, Věra Frolcová, *Evropské Vánoce v tradicích lidové kultury*, Praha: Vyšehrad 2010 (Jacek Bednarski) 311
 Piotr Roszak (red.), *Camino de Santiago – nie tylko droga. Historia i współczesność Szlaku św. Jakuba*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika 2011 (Ewa Zys) 314
 Mats Hellspång, Fredrik Skott (eds.), *Svenska etnologer och folklorister*, Uppsala: Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur 2010 (Waldemar Koczyński) 317
 Tatiana Ivanovna Rożkova, Svetlana Alekseevna Moiseeva (sost.), *Pohoronno-pominal'nye tradicii na Ūžnom Urale: sbornik materialov fol'klornyh ekspedicii laboratorii narodnoj kul'tury*, Magnitogorsk: MaGu 2008 (Agnieszka Gołębiowska-Suchorska) 319
 Grażyna Kubica, *Śląskość i protestantyzm. Antropologiczne studia o Śląsku Cieszyńskim, proza, fotografia*, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2011 (Agnieszka Pasięka) 322
 Sławomir Bobowski, *Nie tylko przygoda. Polskie powieści indiańskie dla młodzieży w perspektywie etnologicznej*, Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT 2012 (Bogumiła Kaczmarek) 325
 Edward Cyfuz, *Po naszymu. Gawędy warmińskie*, Olsztyn: Audio Soft 2000; tenże, *...a życie toczy się dalej*, cz. 1, Olsztyn: Audio Soft 2003; tenże, *...a życie toczy*

<i>się dalej</i> , cz. 2, Olsztyn: Posłaniec Warmiński 2006; tenże, <i>...a życie toczy się dalej</i> , cz. 3, Olsztyn: Warmińsko-Mazurskie Wydawnictwo JIW 2010; tenże, <i>Moja Warmia</i> , Dąbrówno: Retman 2012 (<i>Anna Szyfer</i>)	328
„Notatnik skansenowski. Rocznik Muzeum Wsi Opolskiej” 1, Opole: Muzeum Wsi Opolskiej 2011 (<i>Anna Weronika Brzezińska</i>)	330

V. KRONIKA

88. Walne Zgromadzenie Delegatów Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, Poznań, 22 września 2012 (<i>Ewa Antyborzec</i>).	333
Sprawozdanie z działalności Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego za okres od września 2011 do sierpnia 2012 (<i>Jerzy Adamczewski</i>)	338
Posiedzenie plenarne Komitetu Nauk Etnologicznych PAN, Warszawa, 31 maja 2011 (<i>Ryszard Vorbrich</i>)	348
Posiedzenia plenarne Komitetu Nauk Etnologicznych PAN, Warszawa, 19 stycznia 2012; Toruń, 30 marca 2012 (<i>Irena Kabat</i>).	351
Konferencja „Europa regionów – perspektywy badawcze i edukacyjne”, Poznań, 20-21 września 2012 (<i>Magdalena Kuflńska-Ziółkowska</i>)	354
Konferencja „Migracje a państwo. Etniczność, obywatelstwo, transnarodowość”, Warszawa, 1-2 grudnia 2011 (<i>Ewa Pogorzala</i>).	358
Ogólnopolskie „Warsztaty dla ekspertów organizacji pozarządowych w sprawie konwencji UNESCO o ochronie niematerialnego dziedzictwa kulturowego z 2003 roku”, Warszawa, 18 czerwca 2012 (<i>Michał Mokrzan, Anna Weronika Brzezińska</i>) . . .	361
Konferencja „Stutthof 2.0. Pamięć, twórczość, ekspresja”, Muzeum Stutthof w Sztutowie, 10-11 maja 2012 (<i>Mikołaj Smykowski, Małgorzata Wosińska</i>) . . .	366
Konferencja „Aktualne otázky etnologii, kulturologii a turizmu II”, Nitra, 23 maja 2012 (<i>Ewa Zys</i>)	370
Przegląd Filmów Etnologicznych, Łódź, 29-30 marca 2011 (<i>Damian Kasprzyk</i>) . . .	371
II Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Dziecko w świecie książki i mediów”, Łódź, 10-11 maja 2012 (<i>Aleksandra Rzepkowska</i>)	377

VI. IN MEMORIAM

Piotr Kowalski (1952-2011) (<i>Teresa Smolińska</i>)	381
Wojciech Sadowski (1937-2012) (<i>Mirosław Pecuch</i>)	386
Noty o autorach artykułów.	389
Informacje dla autorów.	393